

โรงเรียน คนขี่ตลาดและความทรงจำเล็กๆ

๑. ผมเกิดในเมืองเล็กๆทางใต้ เป็นเมืองที่เต็มไปด้วยเนินสูงๆต่ำๆ ภาษาบ้านผมเรียกว่า"ควน" ศาลากลางของเมืองตั้งอยู่บนจุดสูงสุดของควนตามคตินิยม มีวัดอยู่บนควนเรียกว่า"วัดควนวิเศษ" ผมจำได้เวลาปั่นจักรยานต้องย่นปั่นออกแรงฮึดตอขึ้นควน พอลงจากควนท้องน้อยก็เสียววูบทุกที มีถนนไม่กี่สายในเมืองวนเดียวเดี๋ยวกัทั่ว เป็นเมืองที่มีหอนาฬิกาสูงเป็นสัญลักษณ์ ซึ่งเมื่อผมโตขึ้นมันก็ดูเล็กไปหน่อย มีรถไฟวิ่งจากกรุงเทพฯมาสุดปลายทางที่นี้พร้อมข่าวสารหนังสือพิมพ์จากเมืองหลวง ที่นี้เป็นเมืองเล็กที่ผู้คนแทบจะรู้จักกันหมด โดยเฉพาะย่านตลาดสดเทศบาลซึ่งเป็นตลาดใหญ่สุดของที่นี่

โรงเรียนเก่าๆหลังหนึ่งตั้งอยู่ท้ายตลาด เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้สองชั้น ด้านล่างเป็นร้านกาแฟและร้านอาหารที่มีคนขายหลายเจ้า บ้างขายข้าวหมูแดง บ้างขายข้าวแกง ขายก๋วยเตี๋ยว มีเก้าอี้ไม้เซคโกและโต๊ะหินอ่อนขาไม้กลิ้งไว้คอยต้อนรับลูกค้า ด้านบนเป็นห้องพักผ่อนผ่อนไม่น่าจะเกินสิบห้อง เก้าอี้ของร้านนั่งเก็บเงินและเป็นพนักงานต้อนรับของโรงแรมไปในตัว บนเคาน์เตอร์ตัวเชื่อมยังวางขวดเหล้าประเภทเซียงซุน สี้อ๑๑ตัวไว้บริการขี่เหล่าขาประจำ ผมมีชีวิตที่ผูกพันวนเวียนอยู่ที่โรงเรียนแห่งนี้ทุกวัน เพราะพ่อผมขายข้าวหมูแดงอยู่ที่นี้

๒. ใครที่เดินเข้ามาในร้านยามเช้าหรือบ่ายตอนที่ลูกค้าเบาบาง มองเข้าไปในมุมมืดด้านในสุดตรงบันไดไม้ทางขึ้นชั้นบน จะพบหญิงสาวนั่งจับกลุ่มคุยกันในท่าสบายๆ ถลกผ้าถุงชั้นเข้าพันควนบุรีลอยอ้อยอิง บางครั้งมองไปคล้ายรูปปั้น บางครั้งก็คิ่เมื่อด้านล่างเงย นานๆทีจะมีชายวัยกลางคนหรือขี่เีมามานั่งคุยด้วยแล้วประคองกันไซเซขึ้นข้างบน ไม่ผิดหรอก พวกเขาเป็นผู้หญิงหากินที่เข้าห้องอยู่ชั้นบน สนทนาคร่ำครวญครั้งละไม่กี่สิบบาท ในตอนนั้นผมยังเป็นแค่เด็กชั้นประถม แต่คุ้นเคยกับพวกเขาดี โดยเฉพาะแม่เล่าที่ชื่อ"เจ๊ใหญ่"(นามสมมติ) เธอเป็นหญิงร่างอ้วนอ้วนมากเหมือน"แม่หย่า"ตัวละคอนหนึ่งในเรื่องสั้นของ อุษณา เพลิงธรรม ถ้าใครได้เห็นพวกเขายามแต่งหน้าทาปาก หน้าขาวปากแดงแจ่มผิวเหี่ยวย่นเหมือนตัวตลก อาจเกิดอาการช้ำแถมสมเพช อ้อ ที่ผมเรียกพวกเขาว่าหญิงสาวนั้นผิดไปเล็กน้อย ความจริงพวกเขาอายุสี่ห้าสิบแล้วทั้งนั้น

"ส่งข้าวขึ้นไปข้างบนหน่อย ห้อง ๓" พ่อสั่ง ผมจะอดอดเสมอถ้าต้องส่งข้าวขึ้นไปข้างบน "มันไม่ใช่ที่ที่เด็กควรจะไป"ผมคิดแบบนั้น ผมก้าวขึ้นบันไดไม้ด้วยอารมณ์ประหวั่นพรั่นพรึงอยู่เสมอ ชั้นบนเป็นพื้นไม้ ฝาห้องก็เป็นไม้มีฟูกวางราบอยู่บนพื้น พวกเขาคนนอนกันตรงนั้น มีบานกระจกเล็กๆวางฟิงฝาไว้แต่งหน้าให้สวย ห้องดูๆไม่เรียบร้อย กลิ่นอับๆทำผมหายใจไม่ค่อยออก ทุกครั้งที่ส่งข้าวเสร็จผมจะรีบฝนลงมาแทบจะบินเลยที่เดียว

๓. เรื่องที่จะเล่าเกิดขึ้นในวันที่แดดร้อนอบอ้าวกลางเทอม ตอนที่ผมเรียนอยู่ชั้นประถม ๗

"ฉันเป็นผู้หญิงหากินก็จริง แต่ก็ใช่อาศัยสุจริต ฉันไม่เคยโกงใคร ไม่เคยขอข้าวใครกิน ฉันผิดอะไรเธอ ลูก ฉันผิดอะไร เขาแค่อยากเรียนหนังสือเท่านั้น เขาผิดอะไร..."เจ๊ใหญ่ยื่นแผ่นเสียงอยู่ตรงหน้าผม หน้าชั้นเรียนของผมในบ่ายวันหนึ่ง เธอไม่ได้พูดกับผมหรือเธอพูดกับคนทั้งห้อง บังเอิญผมตัวเล็กเลยต้องนั่งอยู่ข้างหน้าแถวอยู่ตรงกลางเป๊ะ คุณครูยืนอยู่ข้างหนึ่งลูกชายของเธอในชุดนักเรียนยืนอยู่ข้างหนึ่ง ลูกชายของเธอ"ลูกกะหรี"ที่เพื่อนๆล้อเลียนอยู่ทุกวัน คือเหตุผลสำคัญที่ทำให้เธอมาเรียนอยู่ที่นี่ เธอไม่ยอมมาโรงเรียนจนแม่ต้องพามาด้วยตัวเอง "ลูกฉันย้ายมาหลายโรงเรียนแล้วนะ..." เธอตัดพ้อ มิน่า เขาถึงย้ายเข้ามาเรียนตอนกลางเทอม หลังจากย้ายมาหลายโรงเรียน เพื่อนๆเฝ้าแต่

ล้อเลียนเขาเรื่องแม่เป็นกะหรี เหมือนล้อชื่อพ่อชื่อแม่ตามประสาเด็กเท่านั้นคงไม่คิดว่าจะบานปลาย ผมหน้าชาตัวชา
อยากแทรกแผ่นดินหนี แม่ไม่ได้ร่วมสังกรรมอะไรกับเขาด้วยเพราะคุ้นเคยกับแม่เขาอยู่ แต่ผมก็ไม่ได้ช่วยอะไรเขา
เหมือนกัน หลังจากวันนั้นเราก็ไม่เห็นหน้าเขาอีก เขาหนีไปเหมือนที่เขาหนีมา บางครั้งผมคิดว่าเป็นเขาที่ซี้ฉลาดไม่
ยอมทนกับการล้อเลียนของเพื่อนๆ บางครั้งผมคิดกลับ เป็นผมเองที่ซี้ฉลาดไม่ยอมทำในสิ่งที่ควรทำ งอมืองอเท้ามองสิ่งที่
เกิดขึ้นอย่างเฉยเมยและปล่อยให้ผ่านไปโดยไม่คิดแก้ไข ถ้าผมพยายามทำอะไรสักนิด เขาอาจไม่ต้องหนีไปไกล มีใครบาง
คนกล่าวไว้ว่าฟัง "คนเราเลือกเกิดไม่ได้ แต่เลือกที่จะเป็นได้" ผมชอบคำนี้มาก ช่างเป็นคำที่มีความหมายและมีพลัง
อย่างยิ่ง แต่นั่นแหละกับคนบางคน...บางครั้ง "เลือกเกิดไม่ได้ เลือกที่จะเป็นก็ไม่ได้"

บนโลกที่กว้างใหญ่ไพศาลนี้ จะมีสักที่ไหมที่เขาจะอยู่ได้โดยไม่ต้องหนีไปไหนอีก